

61
PL

FACTS

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

ISSN 1725-7077

Bezpieczeństwo młodych pracowników — porady dla pracodawców

Młodzi ludzie w wieku poniżej 25 lat to przyszłe pokolenie pracowników. Obowiązkiem pracodawcy jest zagwarantowanie im bezpiecznego i efektywnego wejścia w życie zawodowe. Pracodawca musi zapewnić im bezpieczne warunki pracy przez wprowadzenie dobrego systemu zarządzania zdrowiem i bezpieczeństwem pracy, obejmującego ochroną wszystkich pracowników. Niniejszy biuletyn zawiera informacje na temat obowiązków pracodawcy. W innych biuletynach dokładniej omówiono przepisy dotyczące ochrony młodych pracowników i przedstawiono porady dla przełożonych, ludzi młodych i ich rodziców.

Młodzi ludzie są szczególnie narażeni ze względu na brak doświadczenia, wykształcenia i wiedzy. Potrzeba im dobrych rad, informacji i nadzoru, jak również odpowiedniej, bezpiecznej i niezagrażającej zdrowiu pracy.

Skutki złej praktyki

- 17-letnia dziewczyna straciła część palca zaledwie w godzinę po podjęciu pracy wakacyjnej. W piekarni, w której pracowała, maszyna zgmiotła jej palec. Automatyczna osłona zabezpieczająca była uszkodzona; uszkodzenie to wcześniej zgłoszono, ale nie wprowadzono programu planowych konserwacji, dziewczyna nie została odpowiednio przeszkolona w zakresie obsługi maszyny, a jej przełożony nie wiedział, że przy niej pracowała...
- 18-letni praktykant mechanik zmarł po czterech dniach od poparzenia w pożarze — pomagał swojemu przełożonemu przelewać mie-

szaninę benzyny i oleju napędowego do zbiornika na odpady, gdy nastąpił wybuch. Ponieważ dopiero uczył się zawodu, w sprawach związanych z nadzorem i szkoleniem był w dużej mierze zależny od swojego pracodawcy, ale właściciel warsztatu pozostawił kwestie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy zdrowemu rozsądkowi pracowników...

W obydwu przedsiębiorstwach przeprowadzono kontrole i ukarano pracodawców za uchybienia w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy. Przyczyny typowych urazów młodych pracowników to wykonywanie czynności bez odpowiedniego przeszkolenia, niedostateczny nadzór i stosowanie niebezpiecznych maszyn lub substancji. Badania przeprowadzone w Kanadzie wykazały, że młodzi i początkujący pracownicy są w porównaniu z innymi ponad pięciokrotnie bardziej narażeni na urazy w ciągu czterech pierwszych tygodni pracy.

Zalety dobrej praktyki

Oprócz przestrzegania przepisów istnieją również inne wyraźne korzyści wynikające z dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo młodych pracowników.

- Prawidłowe zarządzanie bezpieczeństwem dobrze wpływa na działalność przedsiębiorstwa i stanowi cechę sprawnie zarządzanej organizacji.
- Środki podejmowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa młodym ludziom są pomocne w ochronie wszystkich pracowników.
- Właściwe szkolenie i edukacja młodych ludzi pozwala wykorzystać ich energię, entuzjazm i chęć do nauki, a jednocześnie zapewnić im bezpieczeństwo w pracy.
- Odpowiedni nadzór pozwala ocenić postępy młodych ludzi w pracy i sprawdzić skuteczność ich wykształcenia.
- Opinia dobrego pracodawcy przyciąga do przedsiębiorstwa młodych, dobrze przygotowanych kandydatów do pracy.

Ocena ryzyka, organizacja i zapobieganie zagrożeniom

Pracodawcy mają obowiązek identyfikowania zagrożeń i oceniania ryzyka w celu ustalenia zagrożeń dotyczących szczególnie młodych ludzi i wyboru niezbędnych środków zapobiegawczych⁽¹⁾. Ocena ryzyka oraz środki i ustalenia dokonane na podstawie oceny ryzyka powinny więc obejmować następujące zagadnienia:

- zadania, których młodzi ludzie nie mogą wykonywać, jednoznaczny zakaz stosowania niektórych urządzeń i niektórych procesów roboczych, wyznaczenie miejsc ograniczonego dostępu oraz czynności, które można wykonywać jedynie pod nadzorem;

(¹) http://www.iapa.ca/outreach_yw/yw_employer.asp

(²) Zagrożenie stanowi każdy czynnik, który może spowodować chorobę lub uraz. Ryzyko to prawdopodobieństwo jego wystąpienia.

- nadzorowanie potrzeb i obowiązujących ustaleń (patrz punkt „Organizacja nadzoru” poniżej);
- potrzeby i obowiązujące ustalenia w zakresie informacji, instruktażu i szkoleń (patrz punkt „Szkolenia” poniżej);
- zapobieganie przemocy i molestowaniu seksualnemu;
- ustalenia uwzględniające wszelkie szczególne wymagania młodych osób niepełnosprawnych lub ze specjalnymi potrzebami;
- informowanie rodziców i opiekunów o zagrożeniach i środkach kontroli;
- współpraca z organizatorami praktyk i szkoleń zawodowych;
- konsultacje z przedstawicielami pracowników i młodymi pracownikami na temat zapewnionych im warunków.

Oferując młodym ludziom praktyki zawodowe, należy im zapewnić co najmniej taki sam poziom ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, jaki gwarantuje się własnym pracownikom.

Pracownicy młodociani

Zatrudniając osoby w wieku poniżej 18 lat, w tym odbywające szkolenie i praktyki zawodowe, jak również wykonujące prace dorywcze łączone z nauką w szkole lub na uczelni, należy przestrzegać specjalnych przepisów ograniczających czas pracy oraz narażania na zagrożenia. Więcej informacji na temat obowiązków pracodawcy w zakresie ochrony pracowników oraz specjalnych przepisów dotyczących młodych ludzi można znaleźć w biuletynie „Ochrona młodych osób w miejscu pracy”. Wszystkie wymogi można znaleźć w przepisach krajowych.

Organizacja nadzoru

Pracodawcy zobowiązani są do właściwej organizacji nadzoru nad młodymi pracownikami; na przykład niektórzy z nich przydzielają młodym pracownikom opiekunów.

Nadzorujący powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie zagrożeń i środków kontroli związanych z pracą młodych ludzi oraz świadomości ograniczonego zakresu zadań, które wolno wykonywać młodym pracownikom. Muszą dobrze rozumieć swoją rolę, stawiane im wymagania oraz sposób wykonywania obowiązków. Aby wykonywać zadania z zakresu nadzoru, potrzebują czasu i upoważnienia. Organizacja nadzoru powinna obejmować ustalenie kwestii takich, jak:

- sposób nadzorowania młodych ludzi, w tym poziom nadzoru w odniesieniu do różnych zadań, określenie

czynności pracowniczych wymagających stałego nadzoru oraz wyznaczenie osoby, na której spoczywa pełna odpowiedzialność za młodych pracowników;

- kwalifikacje i funkcje osób nadzorujących;
- szkolenie osób nadzorujących w zakresie ich funkcji oraz zagadnień zdrowia i bezpieczeństwa podczas nadzorowania pracy młodych ludzi;
- liczba odpowiednio przeszkolonych i kompetentnych osób nadzorujących, nazwiska osób odpowiedzialnych za młodych ludzi, w tym uczestników szkoleń i praktyk zawodowych;
- sposób składania raportów przez osoby nadzorujące, w celu zgłaszania wszelkich problemów dotyczących bezpieczeństwa młodych ludzi.

Szkolenia

Zapewnienie młodym ludziom skutecznego szkolenia z zakresu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, zanim rozpoczną pracę, jest konieczne i należy na to przeznaczyć wystarczająco dużo czasu, uwzględniając następujące zagadnienia:

- specyficzne zagrożenia wiążące się z ich pracą,
- ogólne zagrożenia w miejscu pracy,
- sposoby ochrony osobistej,
- sposób postępowania w sytuacji uznanej przez nich za niebezpieczną,
- osoby, do których można się zwrócić o radę,
- sposoby postępowania w sytuacjach awaryjnych, w razie wypadku lub w sytuacji gdy potrzebna jest pierwsza pomoc,
- obowiązek współpracy z pracodawcą w zakresie bezpieczeństwa.

Dobry przykład

Pracodawca powinien wykazywać zaangażowanie w sprawy ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, wprowadzać stosowne procedury i środki oraz je aktualizować, a także jasno dawać do zrozumienia, że praktyki zagrażające bezpieczeństwu nie będą tolerowane, i błyskawicznie reagować na problemy związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem.

Więcej informacji na temat bezpieczeństwa młodych pracowników można znaleźć na stronie Agencji <http://ew2006.osha.eu.int/>. Porady dotyczące prewencji oraz odsyłacze do stron zawierających przykłady dobrej praktyki w odniesieniu do poszczególnych zagrożeń i miejsc pracy znajdują się na stronie: <http://osha.eu.int/>. Informacji tych dostarczają organy krajowe, związki zawodowe i stowarzyszenia branżowe.

Odsyłacz do pełnego tekstu dyrektywy Rady 94/33/WE dotyczącej ochrony młodych ludzi w pracy znajduje się na stronie: <http://osha.eu.int/data/legislation/18>

W dyrektywie określono wymagania minimalne, należy więc w przepisach i wytycznych krajowych sprawdzić pełny zakres wymagań.

Więcej informacji o krajowym ustawodawstwie w zakresie prawa pracy: <http://www.ciop.pl/612.html>

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel. (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83
E-mail: information@osha.eu.int

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy. Powielanie jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Printed in Belgium, 2006.

